

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΟΠΙΟΪΗΣΗ

□ <https://www.youtube.com/watch?v=Oxl4KVBfviE>

Περιεχόμενα Κεφαλαίου

A. Έννοια και Μορφές Οικονομικής Ενοποίησης

- Οι θεωρητικές προσεγγίσεις στο ζήτημα της ενοποίησης
- Έννοια και μορφές οικονομικής ενοποίησης
- Στάδια οικονομικής ενοποίησης

B. Τα αποτελέσματα της Οικονομικής Ενοποίησης

- Η Δημιουργία και η Εκτροπή Εμπορίου
- Οι επιπτώσεις στους Όρους Εμπορίου
- Η δημιουργία Οικονομιών Κλίμακας
- Τα δυναμικά αποτελέσματα της οικονομικής ενοποίησης

Γ. Οικονομική διακυβέρνηση

-
- Η Οικονομική και Πολιτική Ενοποίηση (ή Ολοκλήρωση) σημαίνει τη μετάβαση από το εθνικό στο υπερεθνικό επίπεδο.
 - Υπάρχουν πολλά στάδια ενοποίησης και διαφορετικοί τρόποι επίτευξής τους.

Ειδικότερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.) που αποτελεί και την πιο προωθημένη απόπειρα προς την κατεύθυνση της ενοποίησης, υπάρχουν τέσσερις διαφορετικές προσεγγίσεις:

- Η πλουραλιστική που προκρίνει μια χαλαρή σύνδεση των χωρών-μελών σε μια «πλουραλιστική κοινότητα κρατών» (την «Ευρώπη των Πατρίδων» στην περίπτωση της Ε.Ε.) με την ανάπτυξη δεσμών διεθνούς συνεργασίας.
- Η ενοποίηση εδώ περιβάλλεται τη μορφή της διακυβερνητικής συνεργασίας με τον υπερεθνικό οργανισμό να μην έχει οντότητα, βούληση και εξουσία πέρα από τις επιθυμίες των μελών του.
- Πρόκειται για τη μινιμαλιστική προσέγγιση στην ενοποίηση υπό την έννοια ότι οι στόχοι αυτοί καθ'εαυτοί οριοθετούνται συνήθως στο πλαίσιο ενός ελάχιστου βαθμού ενοποίησης όπου αρκεί η φιλελευθεροποίηση του εμπορίου μέσα σε ένα διεθνές περιβάλλον ειρήνης και ασφάλειας.

Ειδικότερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.) που αποτελεί και την πιο προωθημένη απόπειρα προς την κατεύθυνση της ενοποίησης, υπάρχουν τέσσερις διαφορετικές προσεγγίσεις:

- Η λειτουργική (φανκτιοναλιστική) προσέγγιση δίνει έμφαση στη λειτουργία οικονομικών, κοινωνικών και άλλων δυνάμεων που αναπτύσσουν αλληλεπιδράσεις και οδηγούν από μόνες τους και με τρόπο νομοτελειακό προς την κατεύθυνση της ενοποίησης.
- Σύμφωνα με την προσέγγιση αυτή η πρόοδος προς την κατεύθυνση της οικονομικής ενοποίησης που προκαλούν οι δυνάμεις της αγοράς και η διαπίστωση των κερδών σε όρους ευημερίας που αυτή συνεπάγεται θα συμπαρασύρει τελικά το όλο εγχείρημα και προς την κατεύθυνση της πολιτικής ενοποίησης.
- Η εξέλιξη αυτή θα είναι βέβαιη κάθε φορά που οι καθυστερήσεις στην πολιτική ενοποίηση μπλοκάρουν και την πρόοδο της οικονομικής ενοποίησης.

Ειδικότερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.) που αποτελεί και την πιο προωθημένη απόπειρα προς την κατεύθυνση της ενοποίησης, υπάρχουν τέσσερις διαφορετικές προσεγγίσεις:

- Η νεο-λειτουργική (νεο-φανκτιοναλιστική) προσέγγιση ουσιαστικά ταυτίζεται με τη λειτουργική, με μια όμως ουσιαστική διαφορά: η πρόοδος της ενοποίησης δεν επέρχεται συνεπεία της λειτουργίας δυνάμεων και μηχανισμών της αγοράς, αλλά μέσω της πίεσης ομάδων συμφερόντων.

Ειδικότερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.) που αποτελεί και την πιο προωθημένη απόπειρα προς την κατεύθυνση της ενοποίησης, υπάρχουν τέσσερις διαφορετικές προσεγγίσεις:

- Η ομοσπονδιακή (φεντεραλιστική) προσέγγιση αναφέρεται στη δημιουργία μιας υπερεθνικής αρχής στην οποία τα κράτη-μέλη μεταβιβάζουν τα κυριαρχικά τους δικαιώματα.
- Στο σχήμα αυτό η μεταβίβαση εξουσιών αποτελεί βασική προϋπόθεση για την πρόοδο της ενοποίησης και όχι απαραίτητη ρύθμιση κάθε φορά που διαπιστώνεται ότι η λειτουργία σε εθνικό επίπεδο αποτελεί τροχοπέδη.

Έννοια και Μορφές Οικονομικής Ενοποίησης

Η οικονομική ενοποίηση αναφέρεται σε δύο βασικά θέματα:

- Την ενοποίηση των αγορών και
 - Την ενοποίηση των οικονομικών πολιτικών.
-
- Η ενοποίηση των αγορών αναφέρεται σε μια κοινών βασικών κανόνων λειτουργία ενιαίας αγοράς.
 - Η ενοποίηση των οικονομικών πολιτικών είναι πιο ασαφής ως έννοια και πιο αμφιλεγόμενη ως προς την εφαρμογή της, καθώς κατά περίπτωση μπορεί να αναφέρεται σε διαφορετικό περιεχόμενο οικονομικών πολιτικών ή και σε διαφορετικά εργαλεία εφαρμογής της ίδιας πολιτικής.

Βασικές έννοιες αναφορικά με την θεωρία της οικονομικής ενοποίησης αφορούν σε:

- –«Θετική ενοποίηση» και
- –«Αρνητική ενοποίηση»
- Οι έννοιες αυτές δεν αφορούν στο μαθηματικό πρόσημο των αποτελεσμάτων που επιφέρουν, αλλά στον τρόπο με τον οποίο επιδιώκεται η προώθησή τους.

Βασικές έννοιες αναφορικά με την θεωρία της οικονομικής ενοποίησης αφορούν σε:

- Η αρνητική ενοποίηση αναφέρεται στην κατάργηση υφιστάμενων εμποδίων (δασμών στο εμπόριο, περιορισμοί στην ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίων και εργαζομένων, κ.λ.π.) που αποτελούν τροχοπέδη στην πρόοδο της ενοποίησης. Εφόσον με την κατάργηση τέτοιων περιορισμών δημιουργείται ένα νέο περιβάλλον που προσεγγίζει τα δεδομένα της ενοποίησης της αγοράς, πιστοποιείται η συμβολή τους προς την κατεύθυνση της προόδου της ενοποίησης άσχετα με το αν αυτή έχει επιτευχθεί με αρνητικό και όχι θετικό τρόπο.
- Η θετική ενοποίηση, αναφέρεται στη δημιουργία νέων κοινών θεσμών και πολιτικών στους οποίους βέβαια εκχωρούνται αρμοδιότητες και εξουσία. Συχνά οι νέοι αυτοί θεσμοί αντικαθιστούν αντίστοιχους εθνικούς υπάρχουν όμως και περιπτώσεις που καλύπτουν διαπιστωμένα κενά που υπάρχουν σε εθνικό επίπεδο. Εφαρμόζεται κυρίως στην ενοποίηση οικονομικών πολιτικών και υιοθετείται στα ανώτερα στάδια αυτής.

Βασικές έννοιες

- Η δεύτερη βασική έννοια που πρέπει να αποσαφηνιστεί είναι αυτή της «δεύτερης καλύτερης επιλογής» (second best) που χρησιμοποιείται για μια οικονομική ένωση περιφερειακού (π.χ. Ευρωπαϊκού) τύπου.
- Η αντιδιαστολή εδώ γίνεται με την «άριστη» επιλογή (first best) που, κατά τους υπέρμαχους του απόλυτου φιλελευθερισμού στο παγκόσμιο εμπόριο, θα αποτελούσε η (ουτοπική σε πραγματικούς γεωπολιτικούς όρους) επιλογή της παγκόσμιας εμβέλειας οικονομική ενοποίηση.

- Η ανάλυση της θεωρίας της οικονομικής ενοποίησης γίνεται καλύτερα αντιληπτή με την παρουσίαση των «σταδίων οικονομικής ενοποίησης» που παρουσίασε ο Ούγγρος οικονομολόγος B. Balassa το 1961

Τα Στάδια Οικονομικής Ενοποίησης και τα Βασικά τους Χαρακτηριστικά

Χαρακτηριστικά:	Ελεύθερες Συναλλαγές Μεταξύ των Μελών	Κοινός Εξωτερικός Δασμός	Ελεύθερη Μετακίνηση Παραγωγικών Συντελεστών	Εναρμόνιση Οικονομικών Πολιτικών	Ενοποίηση Οικονομ. Πολιτικών
Στάδιο					
1. Ζώνη Ελευθέρων Συναλλαγών(ZΕΣ)	X				
2. Τελωνειακή "Ένωση (ΤΕ)	X	X			
3. Κοινή Αγορά (ΚΑ)	X	X	X		
4. Οικονομική Ένωση (ΟΕ)	X	X	X	X	
5.Πλήρης Οικονομική Ενοποίηση (ΕΙ)	X	X	X	X	X

Ζώνη Ελευθέρων Συναλλαγών

- Το πρώτο στάδιο οικονομικής ενοποίησης, αυτό της Ζώνης Ελευθέρων Συναλλαγών (ΖΕΣ) προϋποθέτει ότι οι χώρες-μέλη ουσιαστικά ενοποιούν εμπορικά τον εσωτερικό οικονομικό χώρο της ένωσης, καταργώντας όλα τα δασμολογικά και μη δασμολογικά μέτρα που ιστορικά περιόριζαν τις μεταξύ τους εμπορικές σχέσεις.
- Κάθε χώρα μέλος, όμως, διατηρεί το δικαίωμα να επιβάλλει τους δικούς της διαφορετικούς περιορισμούς έναντι των προϊόντων που προέρχονται από τρίτες (μη μέλη της ζώνης δηλαδή) χώρες.

- <https://www.youtube.com/watch?v=Trbenu-NcnI>

Τελωνειακή Ένωση

- Η διαφορά ανάμεσα στη Ζώνη Ελευθέρων Συναλλαγών και στην Τελωνειακή Ένωση (ΤΕ) έγκειται ακριβώς σ' αυτό το σημείο.
- Η Τελωνειακή Ένωση προϋποθέτει ότι τα χαρακτηριστικά του προηγούμενου σταδίου έχουν κατακτηθεί, πάει όμως κι ένα βήμα παραπέρα, προϋποθέτοντας ότι εκτός της εσωτερικής απελευθέρωσης του εμπορίου, εφαρμόζεται κοινή εμπορική πολιτική έναντι των τρίτων χωρών.
- Άρα το ίδιο ύψος δασμών (και άλλων μη δασμολογικών μέτρων προστασίας) ισχύει για όλες τις χώρες-μέλη, οπότε και είναι απολύτως αδιάφορο για μια τρίτη χώρα το ποιας χώρας τα σύνορα θα διέλθουν τα προϊόντα της προκειμένου να εισέλθουν στην ένωση. Συνεπώς η Τελωνειακή Ένωση είναι μία Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών που έχει επιπλέον υιοθετήσει κοινό δασμολόγιο απέναντι στον υπόλοιπο κόσμο.
- Οι εμπορικές συναλλαγές όπως είδαμε όμως δεν αποτελούν το σύνολο των παγκόσμιων οικονομικών συναλλαγών, καθώς ανάλογης (ή και μεγαλύτερης σε κάποιες περιπτώσεις) σημασίας είναι και οι μετακινήσεις των παραγωγικών συντελεστών.

Οικονομικά αποτελέσματα Τελωνειακής Ένωσης

- Μείωση επιβαρύνσεων για καταναλωτές εξαιτίας των δασμών
- Μείωση των δημοσίων εσόδων λόγω κατάργησης των δασμών
- Αύξηση των εισαγωγών και της κατανάλωσης
- Αποδέσμευση εγχώριων πόρων από δασμοβίωτους κλάδους παραγωγής και ενίσχυση κινητικότητας συντελεστών παραγωγής
- Οικονομίες Κλίμακας
- Αξιοποίηση συγκριτικού πλεονεκτήματος, άριστος συνδυασμός συντελεστών παραγωγής

□ <https://www.youtube.com/watch?v=h6oXcVT1IdU>

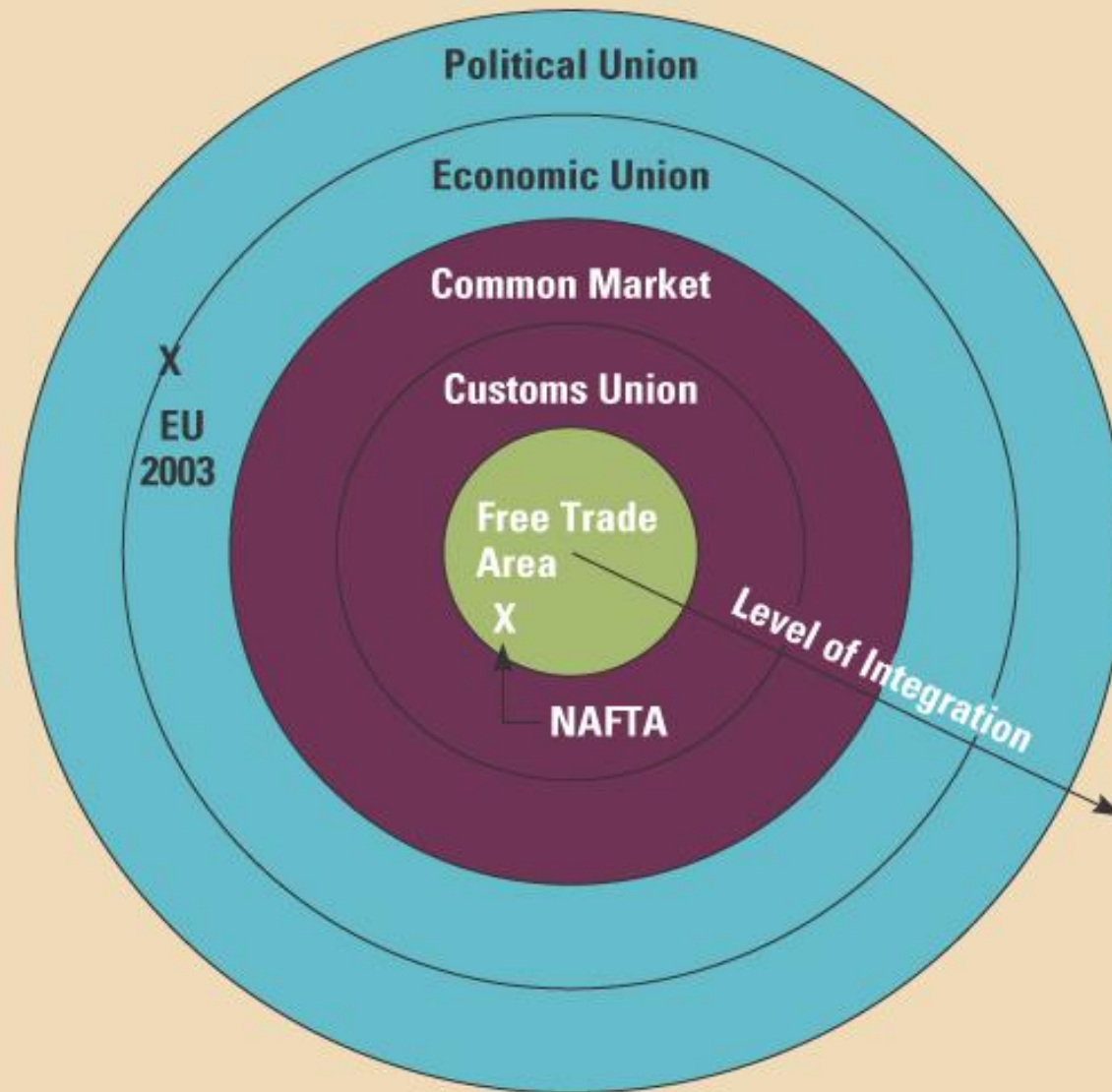
Κοινή Αγορά

- Έχοντας καταστήσει το εσωτερικό εμπόριο απόλυτα ελεύθερο και εφαρμόσει μια κοινή εμπορική πολιτική, οι χώρες-μέλη απελευθερώνουν και τις μετακινήσεις των παραγωγικών συντελεστών.

- ❑ <https://www.youtube.com/watch?v=cOUig3vE1JU>
- ❑ https://www.youtube.com/watch?v=7Bg3Php6_Tc
- ❑ <https://www.youtube.com/watch?v=Z9PX0jgm8TA>

ΟΕ-ΕΙ

- Τα δύο τελευταία στάδια σαφώς αναφέρονται στην ενοποίηση πολιτικών και στη θετική διαδικασία ενοποίησης, καθώς νέα μέτρα και θεσμοί απαιτούνται προκειμένου να επιτευχθούν. Η διαφορά της Οικονομικής Ένωσης (ΟΕ) από την Πλήρη Οικονομική Ενοποίηση (ΕΙ) έγκειται στο ότι η πρώτη προϋποθέτει την εναρμόνιση πολιτικών, ενώ η δεύτερη την ενοποίησή τους.
- Στην περίπτωση της εναρμόνισης, κάθε χώρα διατηρεί τη δική της πολιτική, αλλά η άσκηση των πολιτικών αυτών συντονίζεται ως προς τις βασικές αρχές και το βηματισμό. Στο θέμα της φορολογίας, για παράδειγμα, διαπιστώθηκε ότι μια ενιαία πολιτική είναι ανέφικτη προς το παρόν. Αντ' αυτής προκρίθηκε η εναρμόνιση όπου όλες οι χώρες-μέλη εφαρμόζουν το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας ως βασικό τρόπο φορολόγησης της κατανάλωσης αλλά κάθε χώρα μπορεί να επιβάλλει το δικό της φορολογικό συντελεστή.

Στην Αμερική

- Το Σύμφωνο των Άνδεων (FTA): Βολιβία, Χιλή, Ισημερινός, Κολομβία, Περού
- Ζώνη Ελευθέρων Συναλλαγών Κεντρικής Αμερικής: Κόστα Ρίκα, Ελ Σαλβαντόρ, Δομινικανή Δημοκρατία, Γουατεμάλα, Ονδούρα, Νικαράγουα
- Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών Β. Αμερικής: ΗΠΑ, Μεξικό, Καναδάς
- **MERCOSUR** (FTA): Βραζιλία, Αργεντινή, Παραγουάη, Ουρουγουάη

Στην Ασία

- Ένωση Νοτιοανατολικών Ασιατικών Κρατών (ASEAN): Μπρουνέϊ, Ινδονησία, Λάος, Μαλαισία, Μιανμάρ, Φιλιππίνες, Σιγκαπούρη, Ταϊλάνδη, Βιετνάμ, Καμπότζη
- Οικονομική Συνεργασία Ασίας-Ειρηνικού: ΗΠΑ, Ιαπωνία, Κίνα + 15 χώρες του Ειρηνικού

Αποτελέσματα οικονομικής ένωσης

- Η δημιουργία μιας περιφερειακής οικονομικής ένωσης έχει θετικά αλλά και αρνητικά αποτελέσματα στο εμπόριο και την ευημερία, τόσο των μελών της ένωσης, όσο και των τρίτων χωρών και του κόσμου ολόκληρου.
- Το αν το συνολικό οικονομικό αποτέλεσμα από τη δημιουργία μιας ένωσης είναι θετικό ή αρνητικό δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να προβλεφθεί με ακρίβεια.
- Τα αποτελέσματα αυτά δεν μπορούν να αποτιμηθούν ούτε μετά τη δημιουργία και λειτουργία μιας ένωσης.

Αποτελέσματα οικονομικής ένωσης

- Οι χώρες που αποφασίζουν να προχωρήσουν προς την κατεύθυνση της οικονομικής ενοποίησης, προφανώς καταλήγουν στην απόφαση αυτή, προσδοκώντας καθαρά οικονομικά κέρδη που θα αντισταθμίζουν τις όποιες απώλειες συνεπάγεται η ενοποίηση.
- Οι δυσκολίες που υπάρχουν στη μέτρηση των δυναμικών αποτελεσμάτων της ενοποίησης έχει ως αποτέλεσμα η συζήτηση για τα αποτελέσματα της οικονομικής ενοποίησης να επικεντρώνεται στα (λιγότερο σημαντικά) στατικά αποτελέσματα από τα οποία σημαντικότερα θεωρούνται η Δημιουργία και η Εκτροπή Εμπορίου, οι επιπτώσεις στους Όρους Εμπορίου και η δημιουργία Οικονομικών Κλίμακας.

Δημιουργία και Εκτροπή Εμπορίου

- Η Δημιουργία και η Εκτροπή Εμπορίου αποτελούν το θετικό και το αρνητικό στατικό αποτέλεσμα ευημερίας αντίστοιχα, που προκύπτει από την κατάργηση των δασμών ανάμεσα στα μέλη και την εφαρμογή του κοινού δασμολογίου απέναντι στις τρίτες χώρες, στο πλαίσιο μιας τελωνειακής ένωσης.
- Η Δημιουργία Εμπορίου προκύπτει από τη μετακίνηση της κατανάλωσης από τον λιγότερο παραγωγικό εγχώριο προμηθευτή, στον περισσότερο παραγωγικό (με χαμηλότερο κόστος παραγωγής) προμηθευτή από μια άλλη χώρα-μέλος της ένωσης.
- Η Εκτροπή Εμπορίου προκύπτει από τη μετακίνηση της κατανάλωσης από τον περισσότερο παραγωγικό προμηθευτή από μια τρίτη χώρα, στον λιγότερο παραγωγικό προμηθευτή από μια άλλη χώρα-μέλος της ένωσης.
- Το κατά πόσο η δημιουργία ή εκτροπή εμπορίου υπερσχύουν ποσοτικά, έκβαση που θα κρίνει και το κατά πόσο η τελωνειακή ένωση είναι επικερδής ή όχι, εξαρτάται από πολλούς παράγοντες όπως οι ελαστικότητες της ζήτησης και της προσφοράς, το ύψος του κοινού δασμού, η σχέση του με το προ της ενώσεως δασμολόγιο κ.λπ. Όσο πιο ελαστική είναι η ζήτηση και η προσφορά στην χώρα εισαγωγής, όσο μικρότερη είναι η διαφορά στις τιμές μεταξύ των χωρών που βρίσκονται ή όχι στην οικονομική ενοποίηση, τόσο μεγαλύτερο είναι το μέγεθος της θετικής επίδρασης της δημιουργίας εμπορίου και λιγότερο μέγεθος της επίδρασης εκτροπής.

Δημιουργία και Εκτροπή Εμπορίου

Χώρα	Δασμολογικό Καθεστώς /	Ελεύθερο Εμπόριο	Δασμός 100%	Δασμός 50%	<u>Τελωνειακή Ένωση A & B</u>	
					Δασμός 100%	Δασμός 50%
A		100	100	100	100	100
B		80	160	120	80	80
Γ		60	120	90	120	90

Όροι Εμπορίου

- Στην πραγματικότητα η επίδραση της δημιουργίας της τελωνειακής ένωσης στους όρους εμπορίου εξαρτάται από το σχετικό οικονομικό μέγεθος των χωρών-μελών που, με τη σειρά του καθορίζει και το μέγεθος της ένωσης. Σαφώς η αναμενόμενη βελτίωση των όρων εμπορίου θα είναι μεγαλύτερη όταν πρόκειται για μια μεγάλης οικονομικής σημασίας ένωση, και μικρή όταν το μέγεθος και ο αριθμός των μελών είναι ασήμαντο. Η όλη συζήτηση βέβαια προϋποθέτει ότι δεν θα υπάρξουν συντονισμένα αντίποινα από τον υπόλοιπο κόσμο. Σε μια τέτοια περίπτωση το τελικό αποτέλεσμα στους όρους εμπορίου μπορεί κάλλιστα να είναι αρνητικό.
- Η βελτίωση των όρων εμπορίου ως συνέπεια της δημιουργίας της ένωσης βασίζεται στην απλή και λογική διαπίστωση ότι μια ομάδα χωρών (η ένωση), έχει εξ ορισμού καλύτερη διαπραγματευτική θέση απ' ό,τι οποιαδήποτε απ' αυτές τις χώρες μεμονωμένα.
- Η επιβολή δασμού μπορεί υπό προϋποθέσεις να βελτιώσει τους όρους εμπορίου ακόμα και για μια μεμονωμένη χώρα.
- Λογικά λοιπόν η εφαρμογή ενός κοινού δασμολογίου από μια ομάδα χωρών θα έχει ανάλογα σε κατεύθυνση και μεγαλύτερα σε έκταση θετικά αποτελέσματα.

Οικονομίες Κλίμακας

- Οι οικονομίες κλίμακας αναφέρονται στη μείωση του μέσου κόστους και στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας που επιφέρει μια αύξηση της παραγωγής. Πολύ συχνά το μικρό μέγεθος της εσωτερικής αγοράς μιας χώρας δεν επιτρέπει στις επιχειρήσεις της να παράγουν και να διαθέσουν τον όγκο αυτό παραγωγής που ελαχιστοποιεί το μέσο κόστος παραγωγής. Αυτό όμως που είναι αδύνατον για μια μικρή μεμονωμένη αγορά, μπορεί να είναι απόλυτα εφικτό όταν η επιχείρηση αναφέρεται στη μεγαλύτερη αγορά της ένωσης.

- Εκτός από τα θετικά αποτελέσματα που μπορεί να αποφέρει η τελωνειακή ένωση, σημαντικά είναι και τα αναμενόμενα αποτελέσματα από την κοινή αγορά και την ελεύθερη διακίνηση εργασίας και κεφαλαίου.
- Μια τελική επισήμανση που έχει ιδιαίτερη σημασία αναφέρεται στα συνολικά και τα μεμονωμένα για κάθε χώρα-μέλος αποτελέσματα της ενοποίησης. Είναι απόλυτα φυσιολογικό τα αποτελέσματα της ενοποίησης για μια μεμονωμένη χώρα-μέλος να είναι αρνητικά παρά το ότι η αποτίμηση των αποτελεσμάτων για την ένωση συνολικά δίνει θετικό πρόσημο. Φυσικά ισχύει και το ακριβώς αντίστροφο. Ένας επικερδής (ζημιογόνος) λοιπόν συνεταιρισμός κρατών δεν είναι απαραίτητα επικερδής (ζημιογόνος) και για όλους τους εταίρους μεμονωμένα.

Τα δυναμικά αποτελέσματα

- Αύξηση ανταγωνισμού
- Αύξηση παραγωγικότητας
- Αύξηση εξειδίκευσης
- Τεχνολογική πρόοδος
- Βελτίωση ποιότητας προϊόντων

□ <https://www.youtube.com/watch?v=JbfNv783n9I>

Έννοια Οικονομικής Ένωσης

- Η έννοια της οικονομικής ένωσης ορίστηκε στο **άρθρο 4(1) ΣΕΚ**, σύμφωνα με το οποίο: «για τους σκοπούς του άρθρου 2, η δράση των κρατών μελών και της Κοινότητας περιλαμβάνει (...) τη θέσπιση μιας οικονομικής πολιτικής που βασίζεται στο στενό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών, στην εσωτερική αγορά, καθώς και στον καθορισμό κοινών στόχων».
- Από τον ορισμό αυτό προκύπτει ότι σε αντίθεση με τη νομισματική ένωση, η οικονομική πολιτική των κρατών μελών (ή πιο συγκεκριμένα οι λοιπές διαστάσεις της οικονομικής τους πολιτικής) δεν «κοινοτικοποιήθηκε». Η διαμόρφωση μιας ενιαίας οικονομικής πολιτικής, κατά το πρότυπο της νομισματικής πολιτικής, αν και όταν επιτευχθεί, θα έχει ως συνέπεια ότι τα κράτη δεν θα έχουν πλέον, ουσιαστικά, βαθμούς ελευθερίας στην άσκηση της οικονομικής τους πολιτικής εν γένει.
- Τα κράτη μέλη οφείλουν να ασκούν την οικονομική τους πολιτική με σκοπό να συμβάλλουν στην υλοποίηση των στόχων της Ένωσης, όπως αυτοί καθορίζονται στο **άρθρο 3 ΣΕΕ** και στο πλαίσιο των γενικών προσανατολισμών σύμφωνα με το **άρθρο 121 ΣΛΕΕ**. Ο όρος «οικονομική πολιτική» χρησιμοποιείται στο εν λόγω άρθρο (όπως και στο **άρθρο 119**) με ευρεία έννοια, καταλαμβάνοντας το σύνολο των πολιτικών στις οποίες προσφεύγουν τα κράτη μέλη για τον επηρεασμό της οικονομικής συγκυρίας, όπως η δημοσιονομική πολιτική, η πολιτική απασχόλησης, οι διαρθρωτικές πολιτικές και η πολιτική τιμών και εισοδημάτων. Εξαιρούνται, βέβαια, η νομισματική και η συναλλαγματική πολιτική, οι οποίες από τον Ιανουάριο του 1999 έχουν καταστεί ευρωπαϊκές για τα κράτη μέλη που υιοθέτησαν το ευρώ.

Οικονομική διακυβέρνηση

Οικονομική διακυβέρνηση ονομάζεται το σύστημα θεσμικών οργάνων και διαδικασιών που θεσπίστηκε προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της Ένωσης στον οικονομικό τομέα, και συγκεκριμένα, ο συντονισμός των οικονομικών πολιτικών για την προαγωγή της οικονομικής και κοινωνικής προόδου της ΕΕ και των πολιτών της. Οι κρίσεις στον χρηματοπιστωτικό, τον δημοσιονομικό και τον οικονομικό τομέα που ξεκίνησαν το 2008 κατέδειξαν ότι η ΕΕ χρειαζόταν ένα πιο αποτελεσματικό μοντέλο οικονομικής διακυβέρνησης σε σχέση με τον οικονομικό και δημοσιονομικό συντονισμό που εφαρμοζόταν έως τότε. Οι εξελίξεις στην οικονομική διακυβέρνηση, οι οποίες ακόμη δεν έχουν ολοκληρωθεί, περιλαμβάνουν την ενίσχυση του συντονισμού και της εποπτείας τόσο των δημοσιονομικών όσο και των μακροοικονομικών πολιτικών, καθώς και τη δημιουργία ενός πλαισίου για τη διαχείριση των χρηματοπιστωτικών κρίσεων.

Εντός της ΟΝΕ δεν υπάρχει ενιαίο όργανο υπεύθυνο για την οικονομική πολιτική. Αντίθετα, η ευθύνη κατανέμεται μεταξύ των κρατών μελών και των θεσμικών οργάνων της ΕΕ. Οι κύριοι παράγοντες της ΟΝΕ είναι:

- Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο – καθορίζει τους κύριους πολιτικούς προσανατολισμούς.
- Το Συμβούλιο της ΕΕ (το «Συμβούλιο») – συντονίζει τη χάραξη οικονομικής πολιτικής της ΕΕ και αποφασίζει εάν ένα κράτος μέλος μπορεί να υιοθετήσει το ευρώ.
- Η «Ευρωμάδα» – συντονίζει πολιτικές κοινού ενδιαφέροντος για τα κράτη μέλη της ευρωζώνης
- Τα κράτη μέλη – καθορίζουν τους εθνικούς προϋπολογισμούς τους εντός συμφωνηθέντων ορίων για το έλλειμμα και το χρέος και καθορίζουν τις δικές τους διαρθρωτικές πολιτικές που αφορούν τις αγορές εργασίας, συντάξεων και κεφαλαίων
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή – παρακολουθεί την απόδοση και τη συμμόρφωση
- Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) – καθορίζει τη νομισματική πολιτική, με πρωταρχικό στόχο τη σταθερότητα των τιμών και ενεργεί ως κεντρική εποπτική αρχή των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων στη ζώνη του ευρώ
- Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο - μοιράζεται τη δουλειά της διαμόρφωσης νομοθεσίας με το Συμβούλιο και υποβάλλει την οικονομική διακυβέρνηση σε δημοκρατικό έλεγχο.

Οικονομική διακυβέρνηση

- Έως το 2011 ο συντονισμός των οικονομικών πολιτικών στηριζόταν κυρίως στη συναίνεση χωρίς νομικά δεσμευτικούς κανόνες, με εξαίρεση το πλαίσιο δημοσιονομικής πολιτικής που ορίζεται στο Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΣΣΑ). Το πεδίο εφαρμογής του οικονομικού συντονισμού ήταν ευρύ και μπορούσαν να εφαρμόζονται διάφορες μορφές συνεργασίας, με βάση το βαθμό στον οποίο ήταν δεσμευτική η σχετική συμφωνία συνεργασίας.
- Η χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση των ετών 2008-2012 αποκάλυψε θεμελιώδη προβλήματα και μη βιώσιμες τάσεις σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες και κατέδειξε τη στενή αλληλεξάρτηση των οικονομιών της ΕΕ. Κρίθηκε αναγκαίος ένας μεγαλύτερος συντονισμός των οικονομικών πολιτικών σε ολόκληρη την ΕΕ προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα, και να τονωθούν η ανάπτυξη και η δημιουργία θέσεων εργασίας στο μέλλον. Για τον σκοπό αυτό, αναθεωρήθηκε και ενισχύθηκε το σύστημα οργάνων και διαδικασιών που υφίσταται στην ΕΕ για τον οικονομικό συντονισμό.
- Η ενισχυμένη διακυβέρνηση περιλαμβάνει: ένα νέο συγχρονισμένο υπόδειγμα εργασίας —το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο— για τη συζήτηση και τον συντονισμό των οικονομικών και δημοσιονομικών προτεραιοτήτων· αυστηρότερη ενωσιακή εποπτεία των δημοσιονομικών πολιτικών στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, νέα εργαλεία για την αντιμετώπιση των μακροοικονομικών ανισορροπιών και νέα μέσα για τις περιπτώσεις των κρατών μελών που αντιμετωπίζουν χρηματοοικονομική δυσχέρεια.
- Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο συνιστά έναν ετήσιο κύκλο κατά τον οποίο συντονίζονται οι δημοσιονομικές, μακροοικονομικές και διαρθρωτικές πολιτικές των κρατών μελών ώστε να μπορούν τα κράτη μέλη να λαμβάνουν υπόψη τους προσανατολισμούς της ΕΕ κατά το αρχικό στάδιο της διαδικασίας κατάρτισης του προϋπολογισμού τους σε εθνικό επίπεδο και σε διάφορες άλλες πτυχές της διαμόρφωσης της οικονομικής πολιτικής τους. Ο στόχος είναι να διασφαλιστεί ότι θα αναλύονται και θα αξιολογούνται ταυτόχρονα όλες οι πολιτικές, και ότι θα συμπεριλαμβάνονται τομείς πολιτικής που προηγουμένως δεν υπάγονταν συστηματικά σε οικονομική εποπτεία, όπως οι μακροοικονομικές ανισορροπίες και ζητήματα του χρηματοπιστωτικού τομέα.

□ <https://www.youtube.com/watch?v=S-JMnPIKpjM>